

Referatul operei Omul cu martoaga de Ciprian Gheorghe - partea a doua

Indrazneala lui Chirica de a se impotrivi destinului si, implicit, opiniei publice starneste reactii-limita intreg orasul il blameaza, proprietarul il arunca in strada copiii sunt izgoniti din scoala trecatorii il huiduiesc, sotia il paraseste. Ca si biblicul Iov, sufletistul Chirica parcurge cu stoicism grele incercari de viata izolandu-se intr-un adevarat exil social, alaturi de credinciosul sau prieten Varlam, in podul de deasupra grajdului lui Faraon. Ingrijita cu aleasa atentie, hranita cu "jaratecul" dragostei devotate, "martoaga" savarseste miraculoasa si simbolica ei victorie absoluta aducand stapanului beneficii la scara hiperbolica orasul isi intoarce fata spre Marele Invingator si-l aclama furtunos, toti fosni persecutori ii propun functii si onoruri supreme, presa il elogiaza zgomotos, iar vinovata sa sotie ajunge sa sacralizeze ("E un sfant. Priviti lumina din jurul capului sau (...) Priviti cum rad ochii lui si ce zambet de copil i se oglindeste pe fata alba ca varul si cum i se scaldă tot parul in lumina.. E un sfant, un sfant...").

In fapt, victorioasa este convingerea eroului ca orice ideal poate fi atins prin incredere nestramutata rabdare, suferinta si umilinta. Acest ax ideatic al piesei a fost excelent talmacit de Victor Ion Popa, autorul unei remarcabile montari a piesei: "Mediul burghez cu atmosfera lui, cu deklasatii lui, cu nazuintele lui mici si neinsemnate in aparenta, durerile din ce in ce mai mari, loviturile pana la zdruncinarea temeliiilor vietii individului, si apoi talazuirea totala adusa de recompensa vremii, cu toate exagerarile nemasurate ale slabiciunii cugetului omenesc, toate acestea au putut sa fie adunate de Ciprian si organizate intr-o constructie de netagaduita valoare teatrala luminata de o idee tinuta ca un fir de foc de-a lungul actelor si pastrata necontenit in cadrul unei coloraturi romanesti". Figura lui Chirica capata o dilatare care-i confera universalitate, dar si aura de "mucenic" si "sfant".

G. Calinescu considera personajul un "mister", un "taumaturg", persoana cu intuitii devine. In fapt, numai comuniunea realizata prin iubire aduce deplina si dubla victorie a lui Faraon si a bunului sau stapan "Miracolul" este explicat chiar de Chirica "Gonea pentru totdeauna slobod. Gonea ca si cum ar fi vrut sa castige dintr-o data toate miile de metri cu care ramasese pana atunci in coada Animalele au suflet si ele. Gonea, ca si cand ar fi vroit sa se spele de rusine". Astfel, calul "cu parinti obscuri", intampinat numai cu huiduieli si batjocuri, ingrijit de mantuiala si mustruluit de grajdari, isi infrange "predestinarea" de gloaba pentru ca noul sau stapan ii imprumuta "sufletul sau".

Calul este, intr-un fel, proiectia simbolica a conditiei existentiale si morale a stapanului, a descoperitorului sau omul acesta linistit si inzebrat este, in copilarie, obiectul farselor si dispretului colegilor, iar maturul interiorizat si prob este permanent lovit de cei care au "simtul realitatii" si usurinta adaptabilitatii. Valorizarea incredibila a calitatilor lui Faraon este tocmai incununarea valorii omenesti a lui Chirica.